

**Tractatvs De Præventionē Ivdiciali [!], Sev De
Contentione Ivrisdictionvm**

Tonduti, Pierre François de

Lvgdvni, M.DC.LXXIII.

Capvt XIX. De pluribus accusatoribus concurrentibus, & quomodo inter
ipsos sit locus præuentioni. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98370](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98370)

statuti omnino contrariam. In primis enim cum Statutum illud sit exorbitans à iure communi, ut superius ostensum fuit; non debet extendi, sed quantum fieri potest restringi, ne creditor per præuentionem debitoris inhibitionem obtinentis, impediatur executioni suum instrumentum demandare. Præterea clara est statuti intentio in contrarium. Cur enim Statutum adstringeret creditorem ad præstandam cautionem, vel respectiue obligationem, si licitum esset debitori post illud tempus iterum se opponere ad fines retardandi executionem? Sanè creditor post lapsum temporis statutarij, deterioris esset conditionis quam ille qui nunquam fuit inhibitus, & debitor cauillosus plus vilo fundamento inhibitionibus, quæ sub simplici dispensatione iuramenti concedi solent, obtineret cautionem vel obligationem de restituendo, quam debitor qui calumniosam inhibitionem agere noluit, non obtineret. Item cur Statutum liquidaret interesse ad rationem septem pro centenario in fauorē debitoris, & odium creditoris malè exequentis, si post mensem vel trimestre liceret debitori iterum se opponere ad effectum retardandi executionem? Denique intentio Statuti talis est, quod non obstantibus quibuscunque impedimentis, dilationibus, etiam gratiis moratorijs, procedatur ad executiones lapso termino statuti, ut dicitur in Statuto *dicta rub. 14. art. 4.* Et in regulam *art. 3.* Nam in statuto *dicto art. 4.* expressè prohibetur, ne cuiquam liceat post primas inhibitiones, alias impetrare ab eodem, vel alio quocunque iudice. Et si secus factum fuerit, creditor possit, non obstantibus dictis secundis inhibitionibus, ut iuribus suis. Vnde constat intentionem statuti esse, ut creditor lapsis dictis dilationibus possit uti iuribus suis, post mensem vel trimestre respectiue, non obstante quocunque impedimento, & cautela ad retardandam executionem inuenta, & sic post lapsum dicti temporis dum sit executio, debitoris opposi-tionem factam aduersus executionem non posse retardare executionem.

7 Non nego tamen quin debitor possit se opponere, & de iuribus suis docere, & impugnare contractum, etiam excipiendo, quia alioqui frustra creditor adstringeretur ad sese obligandum de restituendo exacta, interesse & expensas, in casum futuræ succumbentia, sed non ad effectum retardandi executionem, ut supra dictum est.

Alia & non minor proponitur dubitatio, vtrum causa rescissionis contractus intentari possit in ciuitate Auenionensi contra Comitaten-ses, seu ad instantiam Auenionensium, seu Comitaten-sium agentium ad rescissionem.

8 Quæst. ista secundum terminos iuris communis videtur habere difficultatē. Quia qui agit ad rescissionem contractus, est actor; ergo debet sequi domicilium rei. Et quamuis dum agitur ad contractus obseruantiam iudex contractus sit competens, *cap. Romana*, §. *contrahentes, de foro compet. in 6.* Aliud tamen dicendum est, dum agitur ad illius rescissionem, per text. in *l. 1. Cod. vbi & apud quem, & ibi not. Bald. & Castrenf. Cod. Fabr. lib. 2. tit. 2. §. vbi & apud quem, definit. 1. Cald. in l. si curatorem habens, in verb. Imp-lorandum, n. 30. & sequent. vid. omnino Carleual tom. 1. fol. 94. † Sub hac tamen distinctione quod si aduersarius reperitur in loco contractus, ibi poterit conueniri etiam in causa rescissionis illius, per text. in *leg. in contractibus*, §. *in omni*, *Cod. de non num. pecun. ut dicit Cald. ibid. num. 30. in princip. & circa med. versic.* In hac re tamen. Et versic. Quamob-Sanlegerius de Præuent. Iudic.*

rem à communi sententia, *l. si in l. qui certo loco versic.* Et fortius *ff. de cond. indeb.* Et ita distinguit Barbof. in *l. hares absens*, §. *proinde*, num. 16. & 17. *ff. de iudic.* Qui postea num. 24. aliam affert distinctionem, & vtrum agatur de contractu ex vtraque parte perfectò, & hoc casu rescissio intèrari debeat coram iudice domicilij aut de contractu nondum vtraque ex parte perfectò, & hoc casu possit intentari etiam coram iudice contractus. Sed priorem resolutionem de reo reperto, vel non reperto, in loco contractus sequitur, & receptiorem testatur Gratian. *discep. forens. c. 14. num. 22.* per text. in *d. l. in contractibus*, §. *in omni*. Couar. *lib. 1. variarum resolutionum, cap. quarto, num. 1.* † Dicitur autem locus contractus, non solum in quo celebratus est, sed etiam in quem collata est solutio, *l. contraxisse, ff. de actionibus, & obligationibus.* Anchar. *consil. 192. n. 3.* Trentacinq. *lib. 3. var. resolut. tit. de solut. resolut. 26. num. 5. & 6.* Codex Fabrian. *lib. 3. tit. 15. defin. 4.* cum pluribus alijs quos citat & sequitur Antonin. de Amat. *resol. 33. num. 6.* Cyriac. Nig. *controu. 18. n. 20.*

Præterea ad hoc ut quis forum sortiri queat in loco contractus, non est præcisè necesse, ut ibi reperiat, sed sufficit alterutrum, nempe vel quod ibi reperiat, vel quod ibi bona habeat, Amat. *dicta resolut. 33. num. 8.* Cyriac. *dicta controuers. 18. num. 21.* † Immo subdit Amat. *dicta resolut. 33. n. 19.* Quod iudex loci contractus, & sic quilibet iudex, quando ad est submissio generalis ad omnes Curias, potest prouidere de curatore absenti, quando talis absens posset coram illo iudice conueniri.

Verum quidquid sit de iure communi, apud nos ex inueterata Curiarum consuetudine & stilo incon-culsè obseruato, debitor volens agere ad rescissionem, aut aliàs aduersus contractum, obtenta prius dispensatione iuramenti ad fines agendi, obtrinet inhibitiones à Curia sacri Palatii Apostolici, & causa ibidem tractari & decidi solet, & sic nos obseruamus regulam illam, quod iudex contractus est iudex distractus, qui stili & consuetudo Curia hac in re debet obseruari, ut in simili dicit Amat. *dicta resolut. 33. num. 29.* Sicut alijs quoque in locis hoc obseruatur, ut causa semper ad iudicium loci contractus remittatur, teste Peregr. *de fideicom. artic. 53. num. 7.*

CAPVT XIX.

ARGVMENTVM.

De pluribus accusatoribus concurrentibus, & quomodo inter ipsos sit locus præuentioni. Vtrum si remotior præuenerit in accusando repellatur per superuenientiam proximioris. Si vidua præuenerit accusando homicidā mariti, vtrum præferatur liberis accusare volentibus: Et quis hoc casu habeat electionem iudicis & Notarij, & an proximior superueniens teneatur restituere expensas factas per remotiorem in accusando. Quis teneatur accusare ob mortem occisi, & quomodo incurratur indignitas hac de causa. Pluribus concurrentibus in accusatione si sint in pari gradu locū esse gratificationi. Con-

G 2 sulum

sulum accusatio nomine suæ communitatis vtrum sit admittenda, & inducat præuentionem si speciale à sua vniuersitate mandatum non habeant. In illius qui parricidium commisit successione, lis quoad bona scribente notario ciuili, an vero criminali agitari debeat.

S V M M A R I V M.

- 1 Proxiores remotioribus in accusando debent præferri.
 - 2 Filiusfamilias de publico delicto, etiam parte contradicente, accusare potest.
 - 3 Vidua secundum multorum sententiam liberis suis præferenda est in accusando homicidam mariti sui interfecisti.
 - 4 Verius est liberos in accusatione matri preferendos esse.
 - In accusando præferitur proximior, quid si omnes sint in pari gradu, vel omnes extranei, & non conueniant de Notario, an & quando Iudex possit unum eligere.
 - Consues aut alij administratores, an & quando possint querelam criminalem instituere sine speciali mandato.
 - 5 Electio iudicis, seu tribunalis, & notarij qui scribat in causa, spectat ad eum qui proximior est & potior in accusando, si plures simul concurrant.
 - 6 Præuentione remotioris accusantis non nocet proximiori quin eligat iudicem & notarium. Quod ibidem latius explicatur & limitatur.
 - 7 Remotiori accusanti non sunt per proximiorē restituenda expensæ per eum factæ in accusando.
 - 8 Frater querelans de morte fratris sui Religiosi, non repetit expensæ ab Abbate. Transpositum ad num. 12.
 - 9 Filius non tenetur mortem patris vindicare, si mater præuenerit in accusando, nec efficitur hoc casu indignus.
 - 10 Mater nomine proprio accusans non repetit à filio expensæ, sicut nec frater Monachi occisi ab Abbate, num. 12. in fine.
 - 11 Pœnam priuationis ob inultam necem defuncti, hodie in consuetudinem abiisse multis consuevit.
 - 12 In Gallia pœna priuationis & indignitatis ob inultam necem defuncti est in usu.
 - 13 Pœna priuationis ob inultam necem defuncti, restringenda est ad bona hereditaria. Intellige, vt num. 16.
 - 14 Indignus admittit substitutiones vulgares, sed non pupillares.
 - 15 Indignitas hæredis non nocet fideicommissario.
 - 16 Quilibet succedens titulo lucrativo, tenetur mortem illius cui succedit vindicare.
- Vtrum fidei excludat successores ab intestato in successione illius, qui parricidium commisit? & in hac controversia vtrum Iudex ciuili præuenire possit criminalem.

N concursum plurium de homicidio querelantium, proximiores remotioribus præferendos esse tam in accusando quam in renuntiando, seu pacem faciendo, nemo dubitat. Vt copiosè tradit & explicat Farinac. de accusat. q. 13. & 14. Ad quem lectorem remitto, ne nimium extra materiam propositam diuagari videat.

Magis ad propositum nostrum accedit quæstio illa, vtrum si vnus ex proximioribus non adeo diligens fuerit in accusando, & fuerit ab aliquo ex remotioribus præuentus, proximiori superueniens recedere possit ab illo iudice & tribunali, & per consequens notario, quo scribente, causa fuerat instantiam remotioris præuenta. Exemplum poni potest in virgine, quæ cum haberet forti priuilegium tanquam miserabilis persona, accusationem de nece sui fratris instituit, patre accusare negligente (cum de iure & filiusfamilias de crimine publico) quale est homicidium ex l. ff. de publ. iud. (accusare possit, non solum patre negligente, sed etiam contradicente; l. inter liberos, 6. §. fin. ff. ad leg. l. de adulter. l. filium, ff. eodem tit. iuxta tradita per Vincent, de Franch. de cis. 100.) Ideo in suprema Curia coram Illustriss. D. Prolegato, qui summi Pontificis in his partibus vices gerit, querelam portexit; superuenit pater qui coram iudicibus ordinariis accusationem instituit, aut in alio tribunali huius ciuitatis, vel etiam Comitatus Venassini, aut in Terra alicuius Baronis, & feudatarij de mero & mixto imperio inuestiti.

Veletiam ponamus, quod filij quorum pater fuit occisus dent querelam coram aliquo iudice ordinario; vxor vero ipsius defuncti, malit ex priuilegio viduitatis adire Principis vicarium, & alium sibi notarium eligere; & cum ipsa liberis suis, secundum plurimorum sententiam, sit in accusatione & in pace facienda potior, Pasc. de par. potest. parte 2. cap. 1. num. 11. & sequent. asserens hanc opinionem esse communiter approbatam, quando mater ad secundas nuptias minimè conuolauit, & licet contrarium sit verius, nempe liberos matri præferendos esse in vindicanda morte defuncti, prout in Senatu Neapolitano decisum fuit apud Vincent, de Franch. de cis. 382. in fine. Cod. Fabri. lib. 9. tit. 1. de finit. 2. Giur. consil. 61. num. 14. Vbi hanc quæstionem bene examinat, & ideo hæc opinio tenenda est, quidquid in contrarium dicat Boër. de cis. 233. num. 5. Maluer. in praxi, tit. 3. 4. de despons. damages & interests, n. 33. Plura de hac materia Castrill. de usufruct. cap. 40. n. 8. & sequent. & tandem concludit num. 18. filios matri in accusatione præferendos esse. Et ibi etiam agit de usufructuario vniuersali, Gratian. discept. forens. cap. 5. n. 3. & sequent.

Quid autem in Gallia obseruetur, tradit Pap. lib. 24. tit. 2. qui sunt reuocabiles à accusat. arrest. 2. & 3. Vbi additio ait, quod media pars mulierum, maritum vero media pars liberis fuit adiudicata ex decreto Senatus. Sed hoc fuit tantum per modum fiducia, seu prouisionaliter, vt dicit Chop. de morib. Andeg. lib. 1. cap. 73. num. 5.

Itaque inter plures querelantes qui suam, vel suorum iniuriam prosequuntur, præferendi sunt illi qui in gradu sunt proximiores; sed si omnes sint in eodem gradu, omnes simul admittuntur, l. 3. §. si ad plures. ff. de sepulch. violat. & ibi Gloss. & communiter DD. Si verò sint aliqui extranei, sine dubio consanguinei præferuntur: sed si omnes sint extranei, Iudex poterit eligere magis idoneum, in quo reperietur maior causa vel qualitas ratione dignitatis, vel ætatis, approbationis vitæ, vel alterius iustæ causæ: l. si plures. ff. de accus. l. l. Clar. in practica crimin. §. fin. qu. 15. num. 6. Gomez. de delict. cap. 1. num. 3. Quod intellige, vt inter duos concurrentes in casibus iam dictis Iudex eligere vnum possit, vt locum habeat ante litem contestationem & re integra: vt not. infra. Quod sano modo.

Sed quæres vtrum accusatio Consulis, Intoris, vel alterius administratores, sit valida absque mandato

dato speciali; & per consequens vtrum inducat praeuentionem? Hae quaestio non ita pridem agitata fuit; in qua resoluendum est, Syndicum seu Consulem Vniuersitatis non posse querelam proponere nomine Vniuersitatis sine speciali mandato, quia de iure, nemo admittitur ad accusandum nomine alieno: Bart. & Ias. in l. 2. C. qui accusari poss. Et ita resoluit Guazzin. in tract. de defens. reor. defens. 3. cap. 8. num. 5. Nihilominus tamen, si Consul aut Syndicus querelam proponat suo nomine ad vtilitatem Vniuersitatis, querelam esse validam, & ex ea ac processuris inde sequutis induci praeuentionem vult Guazzin. ibid. num. 1. Farin. qu. 12. num. 51. & conf. 55. num. 1. vbi propterea dicit processum illum sine speciali mandato factum, esse nullum: ex quo sequitur, ex eo non induci praeuentionem.

5 Quidquid sit de his quaestionibus, si vnus ex pluribus quibus ius accusandi subordinatè concessum est, passus fuerit se à remotiore praeueniri, procedendum erit nihilominus coram iudice, & Notario per vltimum in querela, qui primus est in gradu, eligendo. Vt fuit decisum in Senatu Neapolitano apud Vincent. de Franch. dicta decis. 382. Vbi filij accusauerant coram iudice ordinario, mater vero in suprema Curia ex priuilegio speciali Neapolitanis concessio: & tamen fuit decisum, quod sicut filij in accusando praeferebantur, ita & praeferebatur erat illud tribunal in quo per eos accusatio instituta erat, & sic agendum erat coram iudice ordinario.

6 Et licet de Franch. ibi dem agat de duobus simul in accusatione concurrentibus, idem tamen etiam statuendum est, si remotior in accusando praeuenit & diligentior fuerit: nam non obstat huiusmodi praeuentione, proximioris accusatio quamuis posterior praeualebit, in cuius praedictum remotioris praeuentione nihil potuit operari. Farinac. de accusat. dicta q. 13. num. 6.

7 Quod tamen sano modo intelligendum est, nempe dummodo proximior non fuerit nimis tardus & negligens in accusando, data enim negligentia, non audietur ad effectum retardandi, vel etiam impediendi processum iam ad instantiam remotioris inchoatum, vt probat text. in l. 1. fin. ff. ad l. l. de adul. in illis verbis: *Marito non negligentem nec retardante, sed accusationem parante, & probationibus instante atque imminente.* Et in l. si maritus 4. ff. eodem tit. in illis verbis: *Si non negligentia praeuenit est.* Gomez. de delict. tom. 3. c. 1. num. 35. versic. *Adde tamen.* Vbi dicit quod si vnus prius accusauit & litem contestatus est, alius superueniens non debet admitti. Sed quia Gomez. loquitur de eo qui est eiusdem gradus, Idco videndus est Salicet. qui plenius distinguit in l. qui de crimine, num. 10. Coa. de accusat. Vbi inter cetera docet non dici negligentem proximior, qui iustam habuit ignorantiae, vel impedimenti excusationem. Et probatur in dicta lege si maritus, 4. §. final. in illis verbis: *Si idon. as causas allegare possit, quibus impeditus non instituit accusationem.*

8 Et praemissa adeo vera sunt, vt si remotior in accusando praeuenit proximior minime negligentem, & ab eo expensas in accusatione factas repetere velit, non teneatur illas proximior restituere, quia sciebat, vel scire debebat ius accusandi competere proximiori. Argument. text. in leg. si domum, §. Idem querit, ff. locat. Farinac. dicta quest. 13. num. 6. in fine, versic. *per qua & alia.* Et vide infra num. 12. in fine.

9 Hoc obiter in hac materia non omitram, quod alias pro illustri quadam Domo consului, quod non

potest aliquid imputari filio, si paternam mortem via iuris vltus non fuerit, quando matrem habebat, quae nomine proprio querelam & accusationem homicidij in matrem commissi prosecuta fuit, vt ostendit Peregr. de iure fise. lib. 2. tit. 5. num. 18. Farinac. in fragment. in verb. fiscus, num. 54. & probatur per text. in l. sororem, & ibi Alex. n. 10. C. de his quib. vt indign.

Eademque de causa censui matrem non potuisse repetere expensas à filio, quas vindicandae necis mariti causa iudicialiter fecerat, quia tales expensae illo casu quoad filium non erant necessariae, cum filius non teneretur prosequi vltionem quam ipsa mater iam prosequabatur, ex Peregr. loco mox citato, n. 15. & Maxime cum multi existimauerint poenam priuationis ob inultam mortem defuncti, non esse amplius in usu: propterea de generali obseruantia testatur Peregr. ibidem, num. 22. Merlin. in tract. de legis. lib. 4. tit. 2. quaest. 18. numer. 4. & Licet in Gallia poena illa indignitatis obseruetur & incurratur, Addent. ad Louet littera H, num. 5. Sicut in simili, Abbas non tenetur restituere fratri Monachi occisi prosequenti occisores ipsius, vt fuit decisum in Senatu Parisiensi apud Chenu q. 6.

Denique hoc etiam in hac materia aduertendum est, poenam illam priuationis ad bona testatoris esse restringendam, Peregr. conf. 67. n. 1. lib. 6. & Ideo indignus non amittit ius substitutionis pupillaris, quamuis patris eius mortem non vindicauerit: l. ex facto 43. §. fin. ff. de vulg. subst. Bellon. de iure accresc. cap. 7. quest. 74. num. 22. Licet in substituto vulgari aliud dicendum sit, Fiscus enim ob haereditis indignitatem excludit substitutum vulgarem, DD. in l. 1. ff. de vulg. Bart. ibi num. 26. Alex. num. 28. Ias. num. 51. Rip. num. 155. Socin. sen. num. 30. & communiter omnes. Peregr. de iure fise. lib. 2. tit. 2. n. 27. & Substituto autem per fideicommissum non nocet haereditis indignitas, immo fiscus, deducta legitima & trebellianica, residuum fideicommissario restituit. Peregr. de iure fise. lib. 2. tit. 5. num. 2.

Non solum autem haeres, aut consanguineus ad huiusmodi querelam admittuntur, immo & successores tenentur, sed illi etiam omnes qui à defuncto immediate aliquid titulo lucratiuo acquirunt, licet non titulo haereditario. Roland. de lucro dotis, quest. 62. num. 1. & sequentib. Peregr. dicto lib. 2. tit. 5. num. 4.

Sed in hac indignitatis materia, dubium non leue est, vtrum Iudex aut Notarius, qui praeuenit in causa acceptationis haereditatis cuiusdam delinquentis, qui commisit parricidium & propriam matrem miserè trucidauit, possit excludere fiscales Iudices à cognitione causa: ciuilis acceptationis haereditatis per successores ab intestato matris mortuae intentatae; etiam quoad portionem quae cessante indignitate competisset occisori, quam ad se deuolutam fratres occisoris praetendebant, cum essent in pari successione gradu: Fiscus verò ratione indignitatis, fratres occisoris, defunctae liberos à portione fratris indigni excludere volebat. In hac quaestione multi DD. censuerunt fiscum excludi à portione quam occisor habuisset super bonis occisi cessante indignitate, quando adfuit successores ab intestato in pari gradu, sequuti Bartol. in l. fin. ff. de bon. damnat. & plures quos citat Farinac. de homicid. qu. 120. num. 42. Et pro hoc videtur textus expressus in d. §. fin.

Contrariam tamen sententiam receptiorem esse asserit Farinac. d. q. 120. num. 41. Peregr. de iure fise. lib. 2. tit. 3. num. 2. Bellon. de iure accresc. cap. 7. q. 57. num. 48.

num. 48. & seqq. Rot. Auenionens. decis. 22. num. 25. Quia quæ auferuntur ab indignis, fisco applicantur: Sanfelice, decis. 70. num. 5. Guazzini. de confiscat. bonor. conclus. 13. ampliat. 6. num. 11. Gomez. de delect. lib. 3. cap. 3. num. 51. vers. sed contrarium. Quamuis primam sententiam æquiorē esse dicat Menoch. de arbitrar. cas. 356. in fin. & compositioni locum esse dicat Farinac. ubi sup. num. 44. Et pro Fisci exclusionē in hoc casu dicant iudicari DD. Galli; Papon. lib. 21. tit. 1. art. 22. & eod. lib. tit. 4. art. 1. Robert. rer. indicat. lib. 3. cap. 7. Bacqu. du droit de desherence. part. 3. cap. 25. num. 18. Maynard. lib. 7. c. 94. Charond. lib. 2. respons. 80. Adden. ad Louet. lit. S. numero 21. Petr. Gregor. in synagm. lib. 45. cap. 8. in fin.

Ego casu occurrenti quoad materiam principalem consului compositionem cum Fisco; quamuis opinionem quæ fauet fratribus veriorē existimarem. Quoad vero præuentionem, census, attento quod saltem dubium aut controuersum erat ius Fisci, causam apud Iudices fiscales esse dimittendam, ex not. infr. cap. 23.

CAPVT XX.

ARGVMENTVM.

De Præuentione in causis Ecclesiasticis. Quod Iudex laicus non possit in iis causis præuenire, non obstante quacumque negligentia Iudicis Ecclesiastici. Emphyteuta Ecclesiæ quamuis laicus, coram Iudice Ecclesiastico in lite intentata, etiam super solo dominio vili, ex mente Rose, conueniri debet. De Clerico se opponente aduersus executiones, an repellatur exceptione præuentionis causæ. Explicatur Statutum Auenionens. De lationibus. Vt locum non habeat in causis Ecclesiasticorum obtinentium inhibitiones de aliò non trahendo. Et de confirmatione Statutorum Auenionensium. Clericum non possidentem, legitimum contradicto-rem, teneri comparere coram Iudice laico. De Præuentione aduersus colonum Clerici. Clericus vocatus in euictionarium, an possit declinare forum Iudicis laici. Quid vero dicendum sit de Fisco pro euictione impetito; vtrum possit causam trahere ad suos Iudices; ad materiam leg. venditor. ff. de Iudiciis. Denique quæ sit differentia si quis vocetur in euictionem pendente iudicio, vel ad indemnitate lite finita. In causa generali concursus creditorum Clericum teneri coram Iudice laico comparere. Quid dicendum de causa hæreditatis iacentis ipsius Clerici: & quæ requirantur ad hoc vt Clericus gaudeat fori privilegio.

- 1 Præuentionis aduersus clericos in curia laicorum non inducitur, propter exemptionem clericorum.
 - 2 Clerici nullo modo trahi possunt ad forum seculare.
 - 3 Consuetudo obligans clericos ad comparendum in curia seculari, non valet; etiam si esset temporis immemoralis.
 - 4 Clericum trahens ad curiam secularem, incidit in censuram, & illi denegatur audientia.
 - 5 Quamuis allegaretur negligentia Iudicis Ecclesiastici, non tamen ex eo fundari posset præuentionis Iudicis laici.
 - 6 Emphyteuta Ecclesiæ non potest præueniri, nec citari coram Iudice laico, etiam si de Dominio vili & inter laicos ageretur.
 - 7 Dominium vtile inseparabile est à causa domini directi, cum illud ab hoc dependeat.
 - 8 Clericus se opponens aduersus executiones, an repellatur exceptione præuentionis causæ: si illam velit ad Iudicem Ecclesiasticum trahere.
 - 9 Clericus potest incipere per inhibitiones de ipsum turbando, auctoritate Iudicis Ecclesiastici etiam aduersus laicum factas.
 - 10 Statutum Auenionense, De lationibus, lib. 2. rub. 14. artic. 5. non habet locum, si inhibitiones auctoritate Iudicis Ecclesiastici factæ fuerint.
 - 11 Confirmatio statutorum etiam Apostolica non comprehendit statuta contra iurisdictionem Ecclesiasticam facta. Vbi de confirmatione Apostolica statutorum ciuitatis Auenionensis.
 - 12 Clericus non possidens tenetur venire oppositum coram Iudice laico exequente.
 - 13 Clericus non possidens est legitimus contradictor coram Iudice laico in materia l. fin. Cod. de Edict. diui Hadr. toll.
 - 14 Quando causa fuit præuenta à Iudice laico aduersus colonum Clerici, causa nihilominus ad Iudicem Ecclesiasticum remittenda est, si res illa ad clericum spectet.
 - 15 Clericus citari potest coram Iudice laico cum clausula, si sua putauerit interesse.
 - 16 Clericus quoad bona quæ communia habet cum laico, totam causam euocat ad curiam Ecclesiasticam.
 - 17 Clericus actor sequitur forum rei laici.
 - 18 Clericus an possit præueniri coram Iudice laico quando vocatur vti euictionarius varia referuntur sententia.
 - 19 Verius est causam coram Iudice laico præuentam tractandam esse coram eodem Iudice præueniente etiam quoad clericum autorem laudatum.
 - 20 Clericus potest si velit cum licentia Episcopi laicum in curia seculari litigantem in eadem curia defendere.
 - 21 Fiscus citatus pro euictione, totam causam trahit ad Iudicem Camerae, ex privilegio speciali, quod privilegium non est ad Clericos extendendum.
 - 22 Dispositio leg. venditor. 49. ff. de iudic. non habet locum finita lite principali, nec in eo qui conuenitur pro indemnitate in actione personalis.
- Iudex laicus in causa concursus generalis creditorum cognoscit etiam de creditis clericorum.
Iudex laicus non potest præuenire quando hæreditas Clerici est iacens.
Quæ requirantur ad hoc vt Clericus possit declinare forum Iudicis laici.